

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
LA PATRIE*DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“

№ 9 (291)

Нядзеля, 26 лютага 1956 г.

Пытаныі калянілізму й паняволеных народаў

Як правільна адцеміла заходняя пра-
са, ніводзін прадстаўнік дзяржавы ні-
комі не быў гэтах энтузіастычна вітаны
мільённымі масамі іншас краіны, як бы-
лі спітыканы Булганин і Хрущоў пад-
час іхнага трывумфальнага падарожжа
на Індіі. Бірме й Афганістане. У чым
ляжыць сакрэт таго, песьхалагічнага
звязвішча? Можа ў камуністичнай ідзі,
якую рэпрэзентавала два верхаводы са-
вецкага Алімпу? Але-ж сярод народаў
Паўднёвай-Усходній Азіі камуністыч-
ны съветаўглі і камуністычны дактрина-
ная маюць асаблівы шмат съмпаты-
каў, бо не адказваюць іхнім антымата-
рыстычным паніцыям. А можа тое,
што Хрущоў абіць падзяліца з га-
лоднымі індускімі масамі апошнім ку-
ском хлеба? Але-ж Амерыка не толькі
абіць, але ўжо ад доўтага часу і дзеліц-
ца з імі, хоце праўдай не апошнім, але
багатым куском хлеба. Сінія даслоўна
ўсёве съвет знаходзіцца па ўтрыманні
Амерыкі, а тымчасам народы краінай,
што карыстаюцца амёрыканскай дапа-
могай, не праўляюць асаблівой удзяч-
насці сваіму бязінтаресоўнаму хлеба-
даўцам, а на рэдка настроеныя да яго
нітрызіна.

Дык дзе-ж тады ляжыць прычына та-
ких дачыненій? Да Амерыкі й Захаду
нізагул адстальці і бедных краінай Азіі
пры раўнасчных і блеспрочнікі шчырых
съмпатыях да Савецкага Саюзу, які ап-
рача галаслоўных абіцін, абілюнта
нічнім ім не датамог?

Гэтых прычынаў трэба шукать шмат
глубей, чымся на першы пагляд дзе-
лася. Яны звязуляюцца рэфлексами за-
каранелага сярод калянілізных або
іншай калянілізмі народу Азіі й Афрыкі
перакананыя, што за-
ходні дзяржавы й народы звязуляюцца
і надалей носьбітамі калянілізму, яко-
му і сінія хады калянілізму у
бальшыні краінах належыць да беспа-
заротнай мінуўчыні прыпісваюць усе
свае нішчасці, адсталасяць і гараліту. Та-
го, што заходні калянілізм, пры ўсіх
іхніх радыкальных зъменах і
свайных мінусах, быў і выразенім дадатнім
фактам спрэдкаляровых народаў, бо
падніміў іх эканамічную і культурную ды-
вяяўшы іх з першынства на стану, прывёў
да дзяржаўнай незалежнасці,
ніхто там разумець ні хоца.

Весь-ж на такіх антыкалянільных
настэхах сінія хітра жывуць Саве-
ты і, трэба згадаць, маюць у гэтым вя-
лізарных поспехі. Выступанне ў ролі
хвалішных апосталаў вызваленія ка-
ляровых народаў ад заходняга каляні-
лізму ды распашаныне іхных нацыяна-
лістычных ініцыятаў было ёсць ня-
зывчайной войстрай зборы Крамля ў
іхонім змаганні супраць Захаду й не-
ацэненым сяродкам у здабычыні сабе
съмпатыяў сярод народаў Азіі й Афры-
кі.

Аб tym, што нацыянальная імкнен-
ні калянільных і напоўкалянільных
народаў могуць аддаць влікія ўслугі
бальшавіком у іхнім змаганні супраць
Захаду, Крамль не забываўся, ніколі.
Але практична выкарыстаць гэты ім-
кнені ў глябальнім маштабе Саветы
наважылі ў піршыню толькі цяпер. Для
нікога не сакрэт, што ўсе антызаходні
рухі й збройныя выступленія народаў
Азіі й Афрыкі, інсіпіраваны і ўспама-
ганныя камунізмам, у вясноўным базую-
ща на іхнім антыкалянілізме і абу-
джаных нацыянальных пачуццях. На-
роды Азіі й перадусім Афрыкі прайўля-
юць сінія да Захаду фанатычную не-
навісць, а пашыраныя сярод іх анты-
заходні рухі пераважна звязуляюцца
стыхійнымі й базуюцца галоўным чы-
нам на эмоцыйах, а не на цвярозых пал-
ітычных меркаваннях.

У той час, калі Москва ўмела выкары-
стуювае антыкалянільную настроі многіх
народаў Азіі й Афрыкі, Захад усё яш-
ча не асамльвешаць адказаў таі-ж
самай зборы Саветам, хоць імае для гэ-
тага шмат болей асноваў і аргументаў і
мог-бы разлічваць на вялікі ўдары. Та-
кой імпагніі. Захаду нельга называць
нават памылкай бо памылкі бываюць та-

дышы, калі нехта чагося не разумее ў сваіх гарантіях Саветам, што
услыведамле. Захад-ж здае сабе добра
справу з таго, што найбольш чулай Ахі-
лесавай пятай савецкага колёса ёсьць
нацыянальна-вызвольны імкнені пан-
яволеных ім народаў, згасіць якіх бы-
ло ў сілах навест мэтадам жахливага
тэрору й нароадаўбіства на працу ўсего
існаванія Савецкага Саюзу. Захад-
ня монгольнасць у гэтым пытаныі ня
можа здабыцца, як і ў многіх пытаны-
ях іншых, на съмледу ініцыятыву
і становічнае дзялінне ў страху, што гэтым
разгневае Москву й выклікае іспатрэб-
ныя для сябе клопаты. І толькі пад бес-
пасярднім ініцыякам Саветаў на гэтым
адрознку Захад, фактычна толькі Амеры-
ка, часамі сдабываеца на асьцярожныя
і палавічныя контрудары, якія, з гле-
дзішы на гэту палавічнасць і неста-
ноўкы, абсалютна нікога ў Крэмлі
не палахаюць.

Паколькі ўсё гэта толькі контроверзы,
выклікай як адказ на ініцыятыву
Масквы ды і такі контрасту Захаду тры-
вае ўсяго датуль, пакуль існуе бальшаві-
цкі наступ, Хопіць бальшавіком у выбра-
нані імі мімант спыніць свою афінізму
іздаленім палітыкі, каб і заходні дзяр-
жавы аўтаматычна спынілі сваю суп-
рацтвайсцю. Такая палітыка Захаду
нармальная мусіць мець вельмі домаралі-
зуючу ўпłyў на паняволеных бальшаві-
цкіх народаў, у якіх, замест чакаць ад
Захаду трывалай чомачы ў сваім вызволь-
ным змаганні, бачаць, што звязуляю-
щую толькі аб'ектам несаліднага палі-
тычнага гандлю. Нядзіна для рэдактара-
роў газеты «Вызваленіе» ў навуковых
працаўнікоў Інстытуту для Вызваленія
СССР меў даклад адзін амёрыканскі
журналіст м-р Тэйер, які нядзін ад-
быўся ў другі раз, даўжайшы пада-
рожжа па СССР. Галоўнае, што ён за-
важыў новага ў настроях савецкага на-
сельніцтва ў паўднёвай із сваім спас-
цярэгамі ў троціштых гадах, дык гэта
тое, што падсавецкія людзі ўжо пагадзі-
ліся із сваім цяпераднім сътуццем, не-
каючы ніякіх радыкальных зъменаў і
стараючыя прытарнавацца да ташмашніх
умоваў жыцця. Ці яно так ёсць у за-
правдніцтві, мы можна сумліваць. Але
каб і было так, як думае амёрыканскі
журналіст, дык на гэтым ня было-б ні-
чога дзіўнага. Такая зъмена настроў
падсавецкага насельніцтва была-бр-
оствім і зразумелым вынікам палітыкі
заходніх дзяржаваў, якія пералічы-
лі.

Але і тут тая-ж самая асьцярожнасць, і
нестаноўкы і палавічнасць. Захад
і тут абсалютна не прайўляе ініцыятывы,
а толькі дас письмовы адказ на іні-
цыятыву савецкую. Такую пазыцыю За-
хаду вельмі добра хактартызуе наступ-
ны факт. Хрущоў і Булганин выклікалі
у вабороне нароадаў Азіі перад заходнім
калянілізмом. Захад, у вадказ на гэта,
пачынае адплучацца ѿ аўтаматычнай
Саветаў у іхнай калянільной палітыкы
і становічнае да музулманскіх нароадаў
савецкага Саюзу. У дзялінні паняволеных
іздаленім палітыкі, каб і заходні дзяр-
жава аўтаматычна пачынаюць і на
Захадзе гаварыць аб калянільной палі-
тыкы Савецкага Саюзу ў дачыненіі
насельніцтва.

Этак, пакідаючы поўную ініцыятыву
бальшавіком у выкарыстаны нацыя-
нальна-вызвольных рухаў паняволеных
нароадаў, Захад дае Москве вялі-
зарную зброя ў руکі ў ейных змагані-
сці супраць Захаду.

Л. К.

Савецкі эканамічны наступ

Паводле заснавальніка камуністичнай
тэорыі Маркса, сацыялізм можна пад-
авадаць толькі ў тым выпадку, калі ён
будзе паўстаўца аднасціна ўсім
съвеце. Хсыць Ленін із Сталінам змаглі
стварыць і заснаваць свой асаблівы са-
цыялізм толькі ў ваднай краіне і дало-
ні Маркса сваёй тэзай аб магчымасці
існаванія такога сацыялізму, аднак
ідэя пашырэння гэтага нядзілага эк-
сперыменту ўсім съвеце засталася
стараючыяся заходніх дзяржаваў у
зўрэйскім калянілізме.

Да гэтага часу бальшавіцкая экспан-
сія адబывалася шляхам збройных пад-
бойў суседскіх нароадаў, або шляхам на-
сельнага накідання іншым краінам ка-
муністичных парадакў пры розных
спрэяльных да гэтага нагодах. Аднак
апошнімі гадамі вольных нароады съвеце
на сілу адказалі сілай і далі бальшаві-
ком зразумець, што вайной яны сваёй
валадарства далей не пашырзаны. Чую-
чыся слабымі, каб правакаваць новыя
войны з мэтай далейшай тэрытарыяль-
най экспансіі, бальшавікі заплінавалі
наступу супраць вольных съвеце на ін-
шым адрэзку — эканамічным. Прычы-
най гэтага наступу ёсць тое, што гаспада-
рарческія жыцці дэмакратычных краін
наўсуперак сіх камуністичных тэорыяў,
праходзіць самым унормалізаваным па-
радкам: прымесловая сельска-гаспада-
рская прадукція пойнастуць забясь-
печвае ўсі патрэбы насельніцтва, рэ-
альна заработка плаата работнікаў ус-
цяж павялічваеца і адносны паміж

работнікамі і ўласнікамі прадпрыем-
стваў разыўваючыя ў напрамку мірнага
вырашэння спрочных паняволеных
і спрадліўшага здаваленія інтарасаў
абодвых бакоў. Весь ужо 10 год пасля
вайны вольных краін жыўці падзялі-
чыся адпачынкамі, але пасля ўсіх
затрабуваць падзялічынімі съвеце
і становічнае да музулманскіх нароадаў
савецкага Саюзу ў дзялінні.

Замест завастрэння клясычных супра-
цьчынскіх тэорыяў, якія пачынаюць
свае «вялікадушныя» паслугі «падзялі-
чыніцца з гэтymi народамі сваім
апошнім куском хлеба», якія пасля
Хрущоў і Булганин на Індіі. Гэта значыць, што палі-
тобюро пастанавіла камітаваць на гэтых
рынках сваімі таварамі з таварамі за-
ходніх пастаўшчыкіў, каб зъменішыць
попыт на тавары апошніх.

Справа гэта, аднак, яна будзе для іх
лэгkай. Якісць савецкіх тавароў далё-

ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА- ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BACKAUSCUNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkausčina“ („Das Vaterland“),
(13 b) München 19, Schlossfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 8, Rosenheimer Str. 46 a.

Цена паза Нямеччыны: ЗША — 20 цэнтаў, Канада — 20 ц., Ангельшчына:

1 шылінг, Францыя — 20 фр., Вэльгія — 5 фр., Аўстралія — 1 шылінг.

Аргентына — 2 пэзо. У іншых краінах рӯнавартавасць 15 ам. цэнтаў.

Цена лётніцкай поштай у заакіянскіх краінах — 30 ам. цэнтаў. — Падвой-
ныя нумары каштуюць падвойна.

Банковое коно: Zeitung „Bačkausčina“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

ГАЗЕТА ВЫХОДЦІЦ РАЗ У ТЫДЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
“THE FATHERLAND.”

GOD VYDANIJA 10

Канфэрэнцыя Лігі Вызваленія Народаў СССР

(ПАРЫСКАГА БЛЁКУ)

Камітэт Блёку, складзены па аднаму
прадстаўніку ад кожнага нацыянальна-
га цэнтра, зъяўляючыся як-бы дырэктыўным
і кантралюючым ворганам і зъбіраеца
чарговымі разы на год, на якіх
надзвычайнікі паседжанія, а таксама
надзвычайнікі пасаджанія падзялі-
чымі съвітамі Блёку, якія ўсіх
надзвычайнікі пасаджанія падзялі-
чымі съвітамі Блёку, якія ўсіх
надзвычайнікі пас

З матарыялаў ХХII зъезду КП Беларусі

Узаемнае зразуменне й несаліднае жанглюванье

(Колькі заўвагаў да «польска-летувіскага дыялёгу»)

Ад Рэдакцыі: У канцы студзеня сёлена ў Менску адбыўся ХХII зъезд камунальнай партыі Беларусі. Ніжэй падаем некаторыя вытрымкі із спрадавальніцтва КП КЛБ (гл. «Звязаў» з 26. I. 56), якія, з большай чыншай верагоднасцю, могуць характарызаваць становішча ў паасобных дзялянках жыцця на Беларусі. Бязумоўна, да савецкіх статыстычных дадзеных траба заўсёды адносіцца з належнай засцярогай, ёсё-ж ніжэй прыведзены лікі ю факты могуць шмат чаго сказаць нам. Акрамя гэтага, у будучыні яны могуць прыдаць на шым журнналістам у далейшым распрацоўванні сучаснае беларускае тэматыкі. Усе падкроўлены ў вытрымках зроблены на мноў.

З дзялянкі ПРАМЫСЛОВАСЦІ І ТЭХНІКІ

— У бліжэйшы час неабходна поўнасцю закончыць электрыфікацыю ўсіх раённых цэнтраў (значыцца, навет разныя цэнтры яшчэ на ўсе электрыфікаваны; усіх раёну на Беларусі 175 — Рэд.).

— Будзе (з'яўрнече ўвагу на будучы час! — Рэд.) грабудована газаправод Варшава—Менск—Ленінград, што дазволіць газыфікацыю Менск і, магчыма, рад іншых гарадоў БССР (значыцца, стаўка БССР яшчэ пакульшто бяз газу! — Рэд.).

— Партыйнымі арганізацыямі і калектывамі прадпрыемстваў выяўляюцца сур'ёзныя недахопы. Гэтыя недахопы, перш за ёсё, заключаюцца ў марудным укаранені ў вытворчасць дасягненінлу навукі і тэхнікі, у недастатковым веданні гэтых дасягненняў кіруючымі кадрамі, у дрэнным выкарыстанні вілікіх рэзэрвуў прадпрыемстваў, недастатковым узроўні мэханізацыі і аўтаматызацыі вытворчых прадпрыемстваў... У нарыхтоўчых цехах рэспублікі пераважае ручная праца, працьвітае саматужніцтва, адсутнічае якая-небудзь мханізацыя... Адсталыя прадпрыемстваў у нас, нажаль, яшчэ, шмат... Асабліва нізкая прадукцыйнасць працы ў раёні і абласні прамысловасці.

— На торфапрадпрыемствах рэспубліканскага падпрадкаўдання ўздзельнай звычайно ручной працы ў здабываньні каўкалавага торфу складае больш за 50%, а на прадпрыемствах абласнога падпрадкаўдання — да 70%.

— На электрастанцыях Галоўэнэргаўтрапленыя пры Савеце Міністраў БССР палаўна спажыванага торфу падаецаць дыністай.

— Сур'ёзныя недахопы ў працы штату партыйных камітэтаў кіраўніцтва прамысловасці тлумачацца перш за ёсё тым, што ў іх работніцтве не хапае ведаў і ўменнія, каб разабрацца ў канкрэтных пытаннях вытворчасці.

У СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРЦЫ

— Па галоўных паказчыках работы — па вытворчасці мяса й малака саўгасы (Беларусі) топчуцца на месцы.

— Шмат якія з нас (г. зн. з партыйных кіраўніцтваў — Рэд.), на вялікі жаль, да гэтага часу не зразумелі ўсяго значыння ўгновія беларускіх земель (!), і за гэтага мы расплачваємся недабарами ураджако.

— Паводле праекту шостага пяцігадовага плянія вытворчасць збожжа неабходна павялічыць на Беларусі ў 2,9 разы.

— У 1954 годзе калгасы Беларусі засекі кукурузай 48,5 тысячы гектараў, а ў 1955 — 300 тысяч гектараў... Але на

трэба закрываць вочы на той факт, што

шмат якіх калгасах партыйныя арганізацыі не змаглі пераканаць, расказаць, паказаць калгасынкам, што дзе кукуруза, якую ролю яны павінны адыгрываць у развівіцца сельскай гаспадаркі. А дрэнныя вынікі вытворчасці кукурузы ў гэтых калгасах яшчэ больш садайнічалі пашырэзнюю зусім неправільных, памыковых паглядаў на гэтую каштоўную культуру...

У 1955 годзе слуба кукурузы была праведзена ў халодную глебу з глыбокім загортваннем насенія, і таму на значайні плошчы кукурузы падагул на ўзышла або дала вельмі родкі ўсходы. Да таго-ж дагляд пасеву ў шмат якіх калгасах быў арганізаваны дрэнін, кукуруза была забіта пустазельлем, адсталая ў росьце ў развівіцца, што прывяло да нізкіх ураджаяў... ЦК

— Партыйнымі арганізацыямі і калектывамі прадпрыемстваў выяўляюцца сур'ёзныя недахопы. Гэтыя недахопы, перш за ёсё, заключаюцца ў марудным укаранені ў вытворчасць дасягненінлу навукі і тэхнікі, у недастатковым веданні гэтых дасягненняў кіруючымі кадрамі, у дрэнном выкарыстанні вілікіх рэзэрвуў прадпрыемстваў, недастатковым узроўні мэханізацыі і аўтаматызацыі вытворчых прадпрыемстваў...

У 1955 годзе паслёнінныя плошчы лёну быўлі дадзены да 274,6 тысячы гектараў...

Ураджай ў валавым зборы лёну ў 1955 годзе ўзырасці супраць 1953 году больш чым у трох разах. У 1956 годзе прадугледжваецца далейшае расшырэзнюю пасеву лёну... Беларусь павінна павялічыць вытворчасць лёну да 100 тысяч тон валахна ў год.

— Ураджайнасць цукровых буракоў у рэспубліцы яшчэ вельмі нізкая. Пасевы цукровых буракоў у 1955 годзе дасягнуў 19 тысяч гектараў супраць 13,6 тысячы гектараў у 1954 годзе, а агульны пасевы збор звышнісці супраць 1954 году на 25,5 тысячы тон.

— Звышнісці ўраджайнасць бульбы ў 1955 годзе супраць 1954.

— Плошча садоў у калгасах павялічылася з 25,7 тысячы гектараў у 1951 годзе да 57,1 тысячы гектараў у 1955 годзе.

— Колькасць жывёлы ў Беларускай ССР па гадах харкетызуецца наступнымі дадзенымі (у тысячах галоў):

На 1 студзеня 1928 г. (да калектывізацыі — Рэд.)

Каровы	— 2.028
Свіні	— 3.055
Авечкі і козы	— 3.371
На 1 кастрычніка 1955 г.	
Каровы	
Свіні	— 1.776
Авечкі і козы	— 3.601
На 1 студзеня 1928 г.	
Каровы	
Свіні	— 2.062

— Натуральныя сенажаці ў паўночнай і ўсходній Беларусі такі:

на кожныя 100 гектараў ворней зямлі

прыпадае 45,6 гектараў сенажаці ў 22,8

гектараў выпасаў. Але... у цэльым у сель

гаспадарчых рэспублікі зарадзяло хмызьніком 48% ўсёй плошчы балотных, 30% су-

У перадапошнім нумары «Б-ны» мы лема, дык ня будзе гэта заслугай палі-зьвярнулі ўгаг нашых чытачоў на той тыхаў нацыянальныя перакананьні. Маю ўражаныне, што спрычыніца да гэтага тыхаў народу знутра ободвых народоў, якія патрапіаць стаць на шляху засцяжненія зразуменія, вызвалічыцца

слад дэструкцыйнага ўпльбу ўспамінання недалёкага мінулуга, багатага абсурдальнымі непарауменінімі й канфліктамі.

Вось-ж з вышэй прыведзенага можна было-б зрабіць лягічны вывод, што

сам аўтар на мае нічога супольнага з

нацыянальныя перакананьнімі

гатомы глыбока гуманітарнаму прын

цыпу засцяжненія зразуменія й паха-

ваньні мінулых уразаў, аддае пяршын

ства ў шуканыя супольнае развязкі

суседзкое праблемы. Гэта вельмі шлях

хотна, але... тымчасам мы ў вілечы

ізноў-ж а «абсурдальнага непараумені

я».

Бо шляхотнасць, гуманісцкі, ма-

ральнасць спачываюць не ў самой аб-

страктнай ідэі, а ў зымесці іх, якія ўк

лаецацца ў гэтыя паняцці, накіроўваю-

чыся да реалізацыі тae цi іншыя мэты,

цi хачаў-б назначаючы тэарэтычныя лі-

ніi реалізацыі яе.

Які-ж звеста ў сп. Гірніоса? Гэта пе-

радусім, сваеасблівія Летувісам, «па-

двойная бухгалтэр্ষыя» цi мо лепши —

палітычна-гісторычнае эквілібрystыка, якая хоць і знача прымітывнейшая ёд

дыялектыкі нашых усходніх суседзяў у

інтерпрэтацыі гісторычных праксаў,

тym на менш знача нагадвае яе.

На будзем галаслоўнымі. Для сп. Гір-

ніоса Беларусу ніяма. «Проблема Віль-

ні ёсьць той праблемай, ад развязаныя

якое залежыць польска-летувіскай бу-

дучыні», — піша ён, і крыху даўеш: «А

пад узглядам этнографічным Віленшчына

на яя ёсьць польскай тэрыторыяй. Жы-

хары амінскай віленскай зямлі ёсьць або Летув

і віленскага падхожданьня.

Дык здз-ж тады сп. Гірніос падзея

Беларусу, якія складаюць бальшыню

населеніцтва Віленшчыны навет павод

ля польскіх статыстыкаў, а якіх сп.

Гірніос слушна зазначае, што яны си-

стэматычна фальшавалі дымаграфічныя

дадзенія на карысць Палякаў?

Хі-баж сп. Гірніос на мае наўвеце, зали-

чыся Беларусу да народу летувіскага

паходжаньня?

Нам на хоцца веяць, каб аўтар на

ведаў іншай гісторыі Віленскага Княства

Літоўскага, апрача той, якія выклада-

лася ў летувіскіх школах да апошніх

выйні. Тымчасам мы бачым

пойна атоесамльенне гісторычных тэр-

мініяў «Віленскі Княства Літоўскі»,

Нацыянальныя вызвольна-адраджэнскія ідэі ў савецкай беларускай літаратуре й мастацтве

4.

(Праця з папярэдніх нумароў)

Шэрыяд бальшавіцкага адступлення ѹ лібералізму (дваццатыя гады) быў выкарыстаны нацыянальнымі савецкімі рэспублікамі ѹва ўсёй паўдні дзеялі сваіх нацыянальных мэтаў, што прывяло нацыянальную культуру да запраўданага росквіту.

На Беларусі ѹ гэтыя гады паўстаюць два беларускія стаццянарныя тэатры — у Менску й Віцебску, на чале зь беларускімі мастакамі Міровічам і Крыловічам, і аднай народны вандроўны тэатр пад кіраўніцтвам У. Галубка. Апошні тэатр, дзяякоючы ўсебаковым здольнасцям самога Галубка (драматург, рэжысёр, актор, адміністратор) і сваіх мэтанакіраванасці сеанс беларускую нацыянальную культуру сроду народнай гучы, адыграў вялізарную ролю ў узмацненні нацыянальнасці. У першым Менскім тэатры арганізавалася й асобная вакална-сценічная група, якая стала база для беларускага опэрнага тэатру. Тады-ж началася дзеянасць беларускай кіна-студыі Віцебскай мастацкай школы пад кіраўніцтвам Ахрэмчыка й Кэрзіна, паяўляліся аднай з аднай музычных школы. Вялікую культурную працу вяла ў Менску «Беларускі хатка», дзе набываў славу беларускіх хор пад кіраўніцтвам У. Тэраўскага — першага прафесійнага кампазытара-Беларуса, што паклала асновы беларускай нацыянальнай музычно-творчай школы. Агромнай нацыянальнай справе ў мастацкай галіне правілі катэдрэ этнографіі Інстытуту Беларускіх Культуры (Інбелкульт) і беларускія мастацкія музеі, зборы, галоўнымі чынам, адрадвалі ў рэлігійныя песенныя фальклёр, што раней быў пад цэнзурным забаронай. У галіне даследавання й апрацоўкі беларускага фальклёру працавала спэцияльная камісія мастацтваў музыкі, дзе вылучалася дзеянасць перадусім Тэраўскага, Маскона, Аніца, Прохарава, Ягорава, Грыневіча. Ведамыя знаўца беларускага майстроства Шчакаціхін складаю тады шэраг сваіх даследаваній аб беларускім мастацтве й ягоных рэлігійных вытоках. Такім чынам, гэта была пара беларускага культурнага рэнэансу, калі дзеянасць нацыянал-дэмакрату франтычна была зусім унезалежненая ад палітыкі Масквы. Гісторык пісьменнік М. Гарэцкі ад імя беларускай Акадэмічнай Конферэнцыі дэклараваў, што «Усе гамы беларускага руху павінны злыцца ў вадзін развой адраджэння беларускай культуры».³⁵⁾

Ведамыя нацыянальныя дзеячі Мастоўскі занёлі, што «Інбелкульт зъяўляецца ачагом усенароднай, а не партыйнай культуры».³⁶⁾

Асноўнаю мэтаю, заданыем і тэмаю для ўсяго мастацтва была балькаўшчына, ейная краса, янае гістарычнае мінулае.

У беларускіх тэатрах ішлі тады п'есы Я. Купалы й ведамага беларускага драматурга й рэжысёра Міровіча («Машэка», «Каваль ваявода»), пабудаваныя на беларускіх легендах, казках і старадаўнай абрарадаванасці, а таксама драма «Ка-

Возера Світязь у Наваградчыне

Із збору др. Гоція

(Працяг на 4-ай бачыне)

пастанавіў нікуды не хадзіць. Дыкі куды, сказаўшы праўду, пойдзеш? Курульчук наўма, на Прыпяць перабраўся. Лабанович вельмі шкада бы было Курульчукой. Аб Марыне асталіся адны толькі чыстыя і прыемныя ўспаміны. Часамі малады настаўнік наракаў сам на сябе, чаму бліжэй не пазнаёміўся зь ёй. Такая была мілай і сладкай дзяўчынай, і напэўна было ў яе найлепшае сэрца. Што-ж замінала яму бліжэй стаць да Марыны?.. «Эх, — сказаў ён сам сабе, — так ляпей». Да пана падлӯчага таксама не хацелася цяпер заходзіць, хоць ён, праўда, заклікае, і Лабанович раней ні разу не адмовіўся сесці зім за стол, каб добра выпіць і закусіць знамітымі літоўскімі калдунамі.

Падвыпіўшы, падлӯчы быў у гуморы; ён успамінаў тады свае маладыя кавалерскія гады, свой жылы і гарачы нораў, свой спрыт да паненак.

— Я ня ведаю, што цяпер за кавалеры, — казаў зьневажальна пан Баранкевіч: — ні рыба, ні мяса. Я, бывала, на галаве хадзіў! Падыдзеш да паненкі і так і гэтак. Бывала, у морду табе дасыца — ну, і нічога. Хіба гэта абраза для кавалера, калі часамі заробіш ад паненкі па мордзе?.. Не, трэба табе, пане прафесару, з паніна Людміла пазнаёміцца. А то сядзіш ты тут, як пень на дарозе... Калі-небудзь мы пададзем з панам да Завітанак, трэба-ж крыху разварушыцца ды павучыцца, як калі паненак хадзіць.

— Куды-ж ужо мне патыкацца да завітанскай красуні, — сказаў Лабанович, — каля яе ўжо вельмі завозна.

— То што?... Гэ? Бывала, толькі і сунечся туды, дзе кавалеры кішчаны. Вось тут-та і ўся цікавасць, каб іх пададці, насы им усім нацягнуць і да сябе паненку прывадзіць.

Падлӯчы не прамінаў здарэнья навесці апавяданыне на гэтакую тэму, дзе яму самому прыходзілася выступаць у якасці пісцілівага кавалера, які браў верх над усім іншымі.

Пан падлӯчай, давольна і пісцілівай, слухала гэтыя выдачнасці свайго грэзного мужа і, нібыта на верачы, казала:

— Ну, ты ўжо скажаш.

— А мне што? — важна зазначаў Баранкевіч. Ён быў глыбока пераконаны ѹ праўдзе ўсіх гэтих спраўах. — Я ня любіў каля паненак кісялем сядзець.

Потым падлӯчы падыходзіў да музычнае скрыні, заходзіў тая кружкі, якія яму асабліва падабаліся, і падпілаваў басам, у такт мэлёдіі памахаючы рукою. Другія кружкі заводзіліся спэцыяльна для таго, каб аддацца смутным успамінам далёкага мінулага. Пан падлӯчы тады сядзеў нахмураны, цяжка соп носам і думаў. Пасядзеўшы крыху такім

Лінію паводзіна і змаганія «Узвышша» вельмі іскрава выказаў адзін з найбольш таленавітых «узвышэнцаў» — Ул. Белоўка:

«Даволі рабства ўжо, даволі,
Таварыш любы, браце мой!...
Хай будзе ѹ кожнага з нас сілы
Ісъці змагацца — съмерць адна —
Ці пад ярмом, як у магіле,
Ці у магіле без ярма!»³⁸⁾

Услед за Дубоўкам малады паэта П. Труш дадае:

«Аддам усё, чым сэрца плача,
Дастану сэрца й падару,
Бо я людзей яцца ня бачыў,
Каб так любілі Беларусь»³⁹⁾

Таксама і паэта У. Жылка, які арганізацыйна не належыў да «Узвышша», заўдзяле ў сваіх ведамых «Тэстамэнтце»:

«Усім найдарожышым прысягаю —
Сваіх грахоў не утаю,
І любасцьць гэту да краю,
І гней, і неінавацьць сваю,
І што набуй, ўсё што маю,
І песні ўсё — крывіцкай хаце».⁴⁰⁾

У пісменніка М. Зарэцкага (з «Маладнякі») у рамане «Крывічы» мы сустракаем аднаго за героя, які, знайшоўшы

— Зена... Ты самы блізкі мне чалавек... Ты мне... сястра... Будзь светкай... Я прысягаю, што ўсё свае сілы, ўсё жыцьцё ахвярую на

Формула «найменшае зло» паявілася ў савецкай гісторыялісці ў канцы 30-х гадоў і была супрацьстаяўленыем формуле «абсалютнае зло» М. Н. Пакроўскага (памер 1932 г.) і ягонае школы. Абездыўне краналіса пытання расейскай імперыялізму, але, калі формула Пакроўскага ўважала абсалютным злом захопніцкую і асміліцкую палітыку Расеі ў дзеячніцам нацыянальных рэспублік, формула «найменшае зло», наадварот, стала ў вадароне гэтае палітыкі. А як формула «найменшае зло» выйшла ад самога партыі, мы можам, бяз лішніх доказаў, уважаць яе афіцыйным апраўданнем камуністычнай партыйнай рэспублікі імперыялізму.

Каб гэта съцвердзіць, варта толькі ўспомніць першыя выскажаныя Леніна ў пытаннях разьдзелу Расеі ды працэс устварэння ВССР. Прыкладам, у сваім дарэвалюцыйным артыкуле «Крытчыны» Ленін зазначаў, што «пакуль і наўкі розныя наўкі складаюць адно гаспадарства (Расею — П. В.), марксістыя ня будуць прапаведаць ні фэдэральнага прынцыпу, ні дэнцэнтрализациі...» (Вопросы истории, 1951, № 3, б. 6). Ці Ленін быў такім наўным і думай праскочыць адразу да камунізму, абмінучы нацыянальнае пытання? Гэту думку паясыншы ён крыву пазней, у 1916 г., у сваім лісце да Н. Д. Кікнадэя. Баччы «раздзяленне» Леніна ў нацыянальных пытаннях, Кікнадэя зауважыў, што лінія Леніна патрабуе «двойнага ўзгадавання» сяброў партыі ў нацыянальным пытанні. На што Ленін адказаў: гэта не «двойкае ўзгадаванне», а прывядзенне розных рэчэй да аднаго назоўніка, вядзенне да аднай Масквы зь Ніжнім і Смаленскім (Беларускі Зборнік, Мінск, 1955 г. кн. I, б. 35).

Выходзіць, што расейскім камуністамі хадзіла больш аб утрыманні цэласці Расеі, як самым камунізме. Ідэя камунізму згарэла «вядзенне» і да Масквы, і да Смаленску.

Перад фактам распаду турмы нарадаў — Расея — на пасобныя нацыянальныя гаспадарствы, камунізм умашчаны быўлі прыбегчы да новае тактыкі, якою, увёўшы дызайнерства, стараліся паўстрымаць гэты развал. 16 лістапада 1917 г. яны абвяшчаюць так званую «Дэкларацыю правоў народаў Расеі», якою прызнаеца за кожным народам права самавызначэння, уключна з адзяленнем ад Расеі. Наколькі гэта быў працягнёвы крок і іншая тактыка «вядзення» Смаленску да Масквы, відаць іскрава з прыкладу абвешчаныя БССР. Праўда, яя было-б і гэтага, каб у той час чырвоная Масква адчувала за сваіх сыпні больш сілы.

Ни думам, каб імкнены беларускага народу на быўлі вядомыя Расеіцам, бо самі расейскія камуністы разглядали Першы Усебеларускі Кантрэй, які праходзіў у Менску, пачынаючы ад 18 снежня 1917 г. Навет і бяз гэтага, камуністыя, якіх гісторыя «паклікала» змагацца зі наўលіцтвам, мелі нагоду вызваліць народ ад расейскага калонілізму. Аднак расейскія камуністы якічно дзякуюць тады народу ад змагацца калонілізму. Аднак расейскія камуністы якічно дзякуюць тады народу ад змагацца калонілізму. Аднак расейскія камуністы якічно дзякуюць тады народу ад змагацца калонілізму.

Лабанович дагадаўся, што падлӯчы Баранкевіч падніміў у дому буру, але не расплюўваўся аб гэтым, і сама пані падлӯчай чамусь не гаварыла, яя вінавата свайго мужа, а толькі казала, як ёй цяжка наагул.

— Што-ж вам можна парайць? — запытаў Лабанович. — Калі мaeше куды пaeхаць, то што-ж? Пaeхдзіце. Я-б на вaшым месцы не пагадзіўся-б з такім жыцьцём. Якое-ж гэта жыцьцё?

— Вы ведаце натуру пана падлӯчага?

— Я чуў. Ну, што-ж паробіш, калі ў чалавека такая натура?

— Ох, мой паночку! Як трудна яму ўнаравіць! Ну! няхай я нягдна, але-ж ён і першую жонку ў магілу ўбагнаў і мяне ўгоніць. — Пані падлӯчай плацала. — І ўсё я вінавата. Чэс кепска трymае сябе — я ў вадказе. То робіш я так, хоціш гэта гэтак! Што-б ні вышла, ўсё я вінавата.

Лабанович ня ведаў, што сказаць, якую даць параду. Пані падлӯчай выплакала, вылахала з душы ўвесі свой смутак і гора і крыву заспакоілася. Усміхнулася скрозь сыльныя прасіла яна Лабановича нічога нікому не казаць. Яна яшчэ раз сказала, што толькі зі пагаманілі аб гэтым, бо лічыць яго вельмі добрым, зусім родным чалавекам, развязала сілы сыкінць з сябе гэты крывы жыцьцё.

— А скажыце, калі ласка, — ня ўтрымаўся раз Лабанович, — што зъяўляе вас зі сям'ёю пана падлӯчага? Вы тут — чалавек вольны. Цяжка вам, вы чуеце несправядлівасць, — што-ж вас можа ўтрымаць ад таго, каб кінучы гэта жыцьцё і стаць вольным чалавекам?

На твары пані падлӯчай адбіўся жах. Гэта думка, як відаць, ні разу на прыходзіла ѿ ёй галаву. Нярухомая і маўклівая, сядзела яна з становішчам, якія яму складаюць аднай сілы наагул.

— А скажыце, калі ласка, — ня ўтрымаўся раз Лабанович, — што зъяўляе вас зі сям'ёю пана падлӯчага? Вы тут — чалавек вольны. Цяжка вам, вы чуеце несправядлівасць, — што-ж вас можа ўтрымаць ад таго, каб кінучы гэта жыцьцё і стаць вольным чалавекам?

Лабанович задумався. І быў-ж у людзей маладосцю, быўлі ѿ іх съветльня надзеі на жыцьцё. Па сваім гусыце будавалі яны шчасце, перажывалі пачатак нейкай прыгожай казкі і чым скончылася гэта казка? І ці не складае час

Узаемнае зразуменне й несаліднае жанглюванье

Заканчэнне з 2-ой балону)

верым, каб сп. Гірніюс ня ведаў таго, што зъ ё яе падобным працэсам адрадзілася беларуская нацыя, але затое бачым, што права на гістарычную спадчыну ВКЛ сп. Гірніюс ёй ня прызнае. На аснове якога права? — папытаемся, тым больш, што паняцьцем права аўтар аперае на працягу ўсяго сваго артыкулу. Аўтар мыльца таксама кажучы, што летувіскія вярхі паліянізаваліся; гістарычныя дадзеныя кажучы абытм, што ў тых часах ня было летувіскіх вярхоў, гэта былі вярхі ВКЛ, калі навет часам і небеларуская паходжанія, дык поўнасць беларускіх культур. Такім чынам, Летувісы не маглі траціць таго, чаго ня мелі.

«На грузах паўшай фэадальнай Літвы ўваскрас народ з дэмакратычнай съедамасцяй, з выразнай волій ісці сваім собскім шляхам», — піша аўтар даўней. Але, дадам, побач на гэтых грузах, чаго ня бачыць аўтар, адрадзіўся наш народ, які таксама жадаючы ісці собскім шляхам, мае ўсе права на сваю собескасць; гэтых правоў, нажаль, ня бачаць тыя, што самі прэтэндуюць быць ворагамі быспрайту ды заклікаюць вызыцца ў развязаны суседзкіх непададак усялікіх эгайстична-нацыяналістычных тэндэнцыяў.

У вадным месцы аўтар слышна заўважае, што Паліякі глядзяць на Летуву ўсё яшчэ вачима гістарычных традыцый. Бязумоўна, цяжкі здабыцца на правільнае разуменне праблемы, калі яе не трактуеца ў съясле реаль-

насці. Але-ж далей мы бачым, што і сам аўтар далёкі ад рэзультатыўнай аперае тымі катэгорыямі як дадзенымі, якія з пачаткам апошніх вайны стацілі сваё значэнне. Аб чым-жа іншым, калі не аб адсутнасці гэтага реалістичнага, (калі не дапускаса съедамага хавальшаванья з азначанай мэтай) гавораць наступныя слова аўтара: «Дапушчаю, што Летувісы будуть змушаны пагадзіцца з фактам, што некаторыя часткі Віленшчыны ёсьць для летувіскасці поўнасцій стражчыні з прычыны спаліянізаванія». Гэта слова пісаныя ў канцы 1955 году! У якім-же съеце жыве аўтар? Як-же можна начыніць дыскусію, ня вядомыя дадзенымі аўтому? Бязумоўна, у міжваенны перыяд паліянізацыйная акцыя на Віленшчыне сирод беларускага каталіцкага насельніцтва мела поўныя посьпехи. Але хапіла, каб з упадкам польскіх дзяржаваў зынікла гэтая акцыя, як па ейных дынавіціх высліках і съеду не засталася. Гарадом польскасць надаваў прыезны польскі элемент, які аднак на працягу вайны ўзялік з гэтых гарадоў таксама. Да гэтага дайшла яшчэ пасльянавына насыльніцтва між Польшчай і СССР, у часе якое рэшткі спаліянізаванай элементу пакінулі Віленшчыну. Такім чынам, сінічнія Віленшчына ўяўляюць сабой этнічнай чисты беларускі прастор, калі ня лічыць дробных летувіскіх абточак, якія, бязумоў-

на, не зьяўляюцца аргументам для прэтэнсіі на ўсю Віленшчыну. І Летувісы мусіць пазыцыю гэтых прэтэнсій не тату, што Віленшчына спаліянізаваная, а тату — што беларуская.

«Ня толькі ў свой мінушчыне, але таксама і ў часах адносна новых, Вільня была цэнтрам літоўскай культуры», — піша сп. Гірніюс. У артыкуле стаіць «kultury litewskie» — і дзялі таго можна дапускаць розную інтарпрэтацыю: «літоўскі» (у сэнсе гістарычнага) і «летувіскі». Калі браць гэтае апошніе, дык кожны, хто здрава думае, пабачыць ўсю асурдальнасць навет самога гутаркі пра Вільню, як цэнтру летувіскай культуры ў мінулым. Ведае, дзе бы цэнтр летувіскай культуры і ў голаўнам на прыўязе высочаўць нейкай прэтэнсіі да Коўна. Калі-ж аўтар мае наўвесьце літоўскую культуру, дык слуша, Вільня была ейным цэнтрам, а дзялі таго, якіч бось, паслья таго прызнанія, становішча нам незразумелым, як можна, апераючы такім паняццем, як літоўская культура аргументаваць летувіскія прэтэнсіі да Вільні. Вось тут як раз найбольш яскрава выхадзіць на паверхню тыповы способ прымянеўнія палітычна-гістарычнай эвалюцый.

Падобнае несаліднае жанглюванье тэрнінам, гэта значыць ставіць знак раўнайніні між паняццем «літоўскі» (у сэнсе гістарычнага) і «летувіскі», з ме́тай прыліпіваныя сабе спадчыны ВКЛ, каб ёй, у сваю чаргу, абротуваць пе́рад чужыніцамі нісьведамымі гістарычных працэсаў у гэтай частцы Эўропы.

Спасярэдная зацікаўленасць, выразная здольнасць, прыкладная дысцыпліна дали вельмі істотныя вынікі праціўнікам, якія называюць речы сваім іменем: «(Сталін) прызываў да асаблівасці на ідэялагічным фронце і да эматанізма пашырэннем буржуазных тэорый» (Там-Жа, б. 7). У 1931 г. той-же Сталін у сваім лісце ў рэдакцыю часопісу «Пролетарская революция» адкрыў паказаў на факты трацістаўскай кампанды на гістарычным фронце» (Там-Жа).

(Працяг у наступным нумары)
П. В.

гісторыі павінны быць «канкрэтнымі», не «павярхсўнімы», базаваныя на «гістарычных фактах» (Протык исторыческой концепцыі М. Н. Покровского, М-Л, ч. I, б. 5-6). У сваю чаргу Сталін у 1929 г. пастаўіў пытаные больш адкрыты, называючы речы сваім іменем: «(Сталін) прызываў да асаблівасці на ідэялагічным фронце і да эматанізма пашырэннем буржуазных тэорий» (Там-Жа, б. 7). У 1931 г. той-же Сталін у сваім лісце ў рэдакцыю часопісу «Пролетарская революция» адкрыў паказаў на факты трацістаўскай кампанды на гістарычным фронце» (Там-Жа).

(Працяг у наступным нумары)
А. Галубіцкі

А час быў-бы падумаць над тым, што можа прыйсці такі мамант, калі трэба будзе глянуць праўдзе ў очы; каб ня быць тады рашчараўванимі ў разгубленымі лепш ціпра вызыбцы ўзляжкі іпозіціі і трактаваць праблему суседзкага сужыцца ў ейных рэзультатах. У імі неабходнасці будучых прыяцельскіх дачыненій, гэтага мы жадаєм ад нашых адказных дзеяньнікаў і гэтае самае асьмельваемся раздзіні сваім суседзям — Палякам і Летувісам.

Вільня пасльехі ў галіне народнага выкананія, характэрнасці ў сваеасаб-

шы змены на фронце прыводзяць на камуністычных да другога абвешчанія БССР (1 жніўня 1920 г.), якім яны выражалі вызыбцы сваіх расейскіх твараў: новая БССР складаецца гэтым разам толькі з шасці паветаў Менскае губерні!

Ня будзем уваходзіць у пытаныне магчымасць камунізму як такога, але выпадае зазначыць, што ідэя камунізму выключоче гвалт і дыскрымінацыю між народамі. Зусім трапна дапасоўваецца тут сталінскі лёзунг, што «сцяялізм не-магчымы без свободнага супрацоўніцтва рабын-праўных нароўдаў» (І. Сталін, Творы, т. 2, б. 312). Аднак расейскія камуністы інтэрпрэтуюць пасловіму тэрміну «дых-рымінацыя». Паслугоўваючыся гвалтам, яны вымагаюць ад других народу яниччае пакорнасці і зрачныя нацыянальныя зацікаўленіні, як самім часам праўдзівіць і брутальны шавінізм. Ці можна гэтаму запірэчыць?

Ікал-б ня была фіксыя ўтварэннія савецкіх нацыянальных рэспублік, але выныкае зазначыць, што ідэя камунізму выключоче гвалт і дыскрымінацыю між народамі. Зусім трапна дапасоўваецца тут сталінскі лёзунг, што «сцяялізм не-магчымы без свободнага супрацоўніцтва рабын-праўных нароўдаў» (І. Сталін, Творы, т. 2, б. 312). Аднак расейскія камуністы інтэрпрэтуюць пасловіму тэрміну «дых-рымінацыя». Паслугоўваючыся гвалтам, яны вымагаюць ад других народу яниччае пакорнасці і зрачныя нацыянальныя зацікаўленіні, як самім часам праўдзівіць і брутальны шавінізм. Ці можна гэтому запірэчыць?

Ікал-б ня была фіксыя ўтварэннія савецкіх нацыянальных рэспублік, але выныкае зазначыць, што ідэя камунізму выключоче гвалт і дыскрымінацыю між народамі. Зусім трапна дапасоўваецца тут сталінскі лёзунг, што «сцяялізм не-магчымы без свободнага супрацоўніцтва рабын-праўных нароўдаў» (І. Сталін, Творы, т. 2, б. 312). Аднак расейскія камуністы інтэрпрэтуюць пасловіму тэрміну «дых-рымінацыя». Паслугоўваючыся гвалтам, яны вымагаюць ад других народу яниччае пакорнасці і зрачныя нацыянальныя зацікаўленіні, як самім часам праўдзівіць і брутальны шавінізм. Ці можна гэтому запірэчыць?

Магчымасць, у галіне дробных формаў кампазытары БССР піліяна слібе праўдзівілі мінультынам? Дамо іншую слова газэце: «невілікі пералік назоваў гаворыць, што і ў песенных жанрах 1955 год быў вельмі небагатым». Гэтак чынам іншыя акторы «Развітальнай» з Москвой, узбагаціўшы лік застужаных і ардэнісносаў і як быцькамі нікад з мовы аўтамацізмам, што ў іх і таленту хапіла-б на стварэнне індывидуальна-арыгінальных музычных аўтамацізмів. Зусім магчымасць, што кампазытары БССР, асабліва маладыя, імкніцца да новых, сувязных гучэнняў, магчымасць, што ў іх і таленту хапіла-б на стварэнне індывидуальна-арыгінальных музычных аўтамацізмів. Але-ж заслужанаўці ад багатых дзеяньнікам «заказу».

З боку мастацкага якасці ў гэтых творах было-бы дарэмным шукані новых музычных гарызонту і перспектыў, або новага, нацыянальнага стылю. Зусім магчымасць, што кампазытары БССР, асабліва маладыя, імкніцца да новых, сувязных гучэнняў, магчымасць, што ў іх і таленту хапіла-б на стварэнне індывидуальна-арыгінальных музычных аўтамацізмів. Але-ж заслужанаўці ад багатых дзеяньнікам «заказу».

Вільня пасльехі ў галіне народнага выкананія, характэрнасці ў сваеасаб-

Ліст у Рэдакцыю

ВЫСОКАПАВАЖАНЫ СПАДАР РЭДАКТАР!

Не адмоўце ў ветлівасці зъміясціць на бачынах Ваша газэты наступны ліст, які, на маю думку, можа паслужыць добрым прыкладам для многіх асяродкаў наша беларуское эміграцыі.

Сінія я разыўтаўся з кліўлендзкай беларускай калёніі, прабыўшы тутака два

літасці выказала маладая съявачка Роза Шыкалюк, якая мае да таго прыгожы голос (мэцца-сопрано), вонкава-сцэнічную мілавіднасць, музычнасць, умение выкарыстоўваць міміку, жэсты.

Усуму складу тэатральнага ансамблю я прыношу найбольш шчырную падзяку за тая чулія часы, якія я перажываў, гледзячы на іх мілыя твары, слухаючы іх маладыя галасы.

Не магу бяз удзячнасці на ўспомніць выдавецкай працы сп. Уладзімера Дуніча, які сваёй дзівоснай цярпілівасцю ды рупліўвасцю адлюе уже два выпускі «Беларускага Зборніка», працуе ў далей выкарыстоўваючы кожную вольную часіну.

Лічу сваім абавязкам падзякуваць Беларускому Царкоўнаму Камітэту ў васо-бах сп. сп. Шастака й Страпко, што сваёй чуласцю і арганізацыйным здольнасцю многа дамаглі мне ў працы

Выкарыстоўваючы кожную вольную часіну.

Задзілікім разыўтаўся я з кліўлендзкай беларускай моладзю, аднаўшы палавіну яе галасаў. Першы мой зварт

я мушу съкіраваць да кліўлендзкай беларускай моладзі, аднаўшы якіяй беларускай культурна-нацыянальнай справе прадстаўляе сабою надзвычай рэдкое звязанішча ці толькі сирод беларуское эміграцыі.

Сінія я разыўтаўся з кліўлендзкай беларускай калёніі, прабыўшы тутака два

літасці выказала маладая съявачка Роза Шыкалюк, якая мае да таго прыгожы голос (мэцца-сопрано), вонкава-сцэнічную мілавіднасць, музычнасць, умение выкарыстоўваць міміку, жэсты.

Усуму складу тэатральнага ансамблю я прыношу найбольш шчырную падзяку за тая чулія часы, якія я перажываў, гледзячы на іх мілыя твары, слухаючы іх маладыя галасы.

Не магу бяз удзячнасці на ўспомніць выдавецкай працы сп. Уладзімера Дуніча, які сваёй дзівоснай цярпілівасцю ды рупліўвасцю адлюе уже два выпускі «Беларускага Зборніка», працуе ў далей выкарыстоўваючы кожную вольную часіну.

Лічу сваім абавязкам падзякуваць Беларускому Царкоўнаму Камітэту ў васо-бах сп. сп. Шастака й Страпко, што сваёй чуласцю і арганізацыйным здольнасцю многа дамаглі мне ў працы

Выкарыстоўваючы кожную вольную часіну.

Задзілікім разыўтаўся я з кліўлендзкай беларускай моладзю, аднаўшы палавіну яе галасаў. Першы мой зварт

я мушу съкіраваць да кліўлендзкай беларускай моладзі, аднаўшы якіяй беларускай культур